

2020. szeptember

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS
SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS
PAPTESTVÉREKET, ÉS MINDENKIT, AKI A
CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

Kedves apuka, köszönöm, hogy eljött – fogadta a tanárnő vendégét, a város egyik hivatalnokát –, szeretném megbeszélni Önnel a fia körüli problémákat. Köszönöm, hogy elhívott – válaszolt a hivatalnok –, hívása felkeltette az érdeklődésemet. Nekem ugyanis nincsenek problémáim a fiam körül. Milyen gond van itt, az iskolában? Itt bizony vannak gondok – vette át a szót a tanárnő –, az a helyzet, hogy a fiú nem tud kapcsolatot kialakítani a társaival, és azok se akarnak vele barátkozni. Tehát nem a fiammal van gond – kérdezte az apa –, hanem a társaival? Ezt a problémát az iskolának kell kezelnie, ez nem rám tartozik. Csakhogy – szólott közbe a tanárnő –, az ön fia el-ellopja a társai holmiját, ceruzáit, tollait, néha a pénzét is. Az ilyen gyerekekkel nem szívesen barátkoznak a többiek. A hivatalnok kicsit elgondolkodott. Tehát a többieken múlik, nem a fiamon. Akinek olyan holmija van, amely fontos neki, amelyért felelős, vigyázzon rá, őrizze jól, ha nem ezt teszi, hibát követ el, és ne panaszkodjék. Az iskola pedig teremtsen meg az értékek megőrzésének lehetőségét, oktassa-nevelje úgy a gyerekeket, hogy maguk gondoskodjanak a holmijuk biztonságáról. Kedves tanárnő, további sok sikert kívánok oktató-nevelő munkájához – fejezte be a hivatalnok, és kilépett a fogadószobából. Én pedig azt gondolom – mondta az igazgató értesülve a történetéről a tanárnőnek –, hogy forduljunk a rendőrséghez. A fiú büntethető, mert elmúlt 12 éves, és van a rovásán már több nagyértékű lopás is. Ha nem lépünk, megbénul az oktatás, az egész osztály megsínyli. Igen, lépünk kell – válaszolt a tanárnő –, de gondoljuk meg: ez a fiú nem bűnöző, de szerencsétlen. Szörnyű zavaros házasságba született bele, a szülők elváltak, de időnként mégis együtt élnek. Ebben a családban senki nem fordulhat senkihez bizalommal, mert senki sem bízhat senkiben. A fiú nem tudja felmérni, hogy tetteinek következményei kinek lesznek javára vagy kárára. Ha megbüntetik, tovább csúszik lefelé. Szeretném megmenteni!

Szent Pál a keresztény élet erkölcsi törvényét így foglalja össze: Azt, hogy ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, hamis tanúságot ne szólj, ne kívánd meg a másét, és ami egyéb parancs még van, újra egybefoglalja ez az egy parancs: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. (lásd Mt 22,37–40) A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A parancs teljesítése tehát a szeretet. (vö. Róm 13, 9–10) Jézus tanítványainak ezt így magyarázta meg: „Ahogy engem szeretett az Atya, úgy szerettelek én is titeket. Maradjatok meg szeretetemben. Ha parancsaimat megtartjátok, megmaradtok szeretetemben, mint ahogy én is megtartottam Atyám parancsait, és megmaradok az ő szeretetében. Azért mondtam nektek ezeket, hogy az én örömöm bennetek legyen, és örömetök teljes legyen.” (Jn 15, 9-11)

Korunk felvilágosodott embere abban a (tév)hitben él, hogy az örömhöz, a boldogsághoz három dolog kell: hatalom, pénz és élvezet. A hatalom birtokában másoknak parancsolhat, és nem kell mások akarata előtt meghajolnia, ha elegendő pénze van, minden vágyát kielégítheti, az élvezet pedig az életet széppé, gyönyörtelivé teszi. Eluralkodott az individualizmus, megkérdőjeleződött az egyetemes igazság létezése, így a relativizmus egyre inkább nihilizmussá vált. Ugyan még sok szó esik a szabadságról, az emberi méltóságról és az emberi jogokról, de tisztázatlan ezek összefüggése egymással és az emberi közösséggel. Egyre inkább kiüresedik az etika.

Az önmegvalósítás vágya komoly nyomást fejt ki egy olyan individualista etika kialakítására, amelyben a szabadság és az egyenlőség egymástól független, így háttérbe szorul a közös emberségért érzett felelősség és a közjó iránti elköteleződés. Aranyaszájú Szent János már a 4. században figyelmeztetett: „Ha nem osztod meg javaidat a szegényekkel, az azt jelenti, hogy meglopod és megfosztod őket az élettől. A javak, melyeket birtokolunk, nem a miénk, hanem az övék.”

Idézzétek fel rokoni, baráti, ismerősi körötökből olyan embereket, akiknek élete a hatalom - pénz - élvezet utáni hajszában telt! Elérték-e a boldogságot? Igaz-e a mondás: A pénz nem boldogít, de a hiánya boldogtalanná tesz?

Az önmegvalósítás vágyából indul ki a családi viszonyok lebontására és újjászervezésére irányuló törekvés, és az emberi mivoltunkat már születésünkkor meghatározó tényeknek és adottságoknak - nemünknek, fajunknak, nemzetiségünknek - el nem fogadása. Az etika dekonstrukciója itt lehatol a bioantropológiai alapokig. Az ember életét kívülről, mástól kapja, anélkül, hogy bármibe beleszólása lett volna. A férfi és a nő különbözőségben jön a világra, akik ezt a tényt nem akarják elfogadni, megpróbálják a nemiséget akaratuk szerint technikailag befolyásolni, és a társadalmi berendezkedést a nemiségtől függetleníteni. A mindenhatóság mai örületében megszállottan próbálják radikálisan hatalmuk alá hajtani a származást is, azt hirdetik, hogy az embernek joga van bárhol a világon - akár eredeti kultúrájától radikálisan különböző kultúrában - élni és ezt a jogát minden joghatóságnak el kell ismernie. Ezért buzdítanak a kulturális eszközök - a művészet, az erkölcs és a vallás - lerombolására, ahelyett, hogy a hatalom megszerzéséért folytatott harcban megjelenő visszaélésekkel és züllöttséggel szállnának szembe. A harc valójában a szeretetre való elrendeltségünk ellen folyik: a férfi és a nő kreatív különbözősége ellen, az utódok létrehozása ellen, és az élet adományként való elfogadása és értelmének megértése ellen.

Hogyan tudod gyerekeidet megóvni korunk álságos szeretet kultuszától, „az igazság nem is létezik” nihilista csapdájától, és teremtettségünk el nem fogadásától?

A család - mint minden közösség és társadalmi kapcsolat - mély kulturális válságon megy keresztül. A családi kapcsolatok törékenysége különösen veszélyes, mert a család az a hely, ahol meg lehet tanulni a különbözőségben való együttélést, a másokhoz tartozást. A házasságot egyre inkább csupán az érzelmi elégedettség egyik formájának tekintik, mely tetszés szerint bármi mással helyettesíthető és módosítható. Valójában a házasság a társadalomnak sokkal többet nyújt, mint a puszta érzelmesség és egy-egy pár szükséglete. A posztmodern és globalizált individualizmus kedvez annak az életstílusnak, mely gyöngíti a személyek közötti kötelékek kifejlődését és stabilitását, és eltorzítja a családi kapcsolatokat. A lelkipásztorkodásnak mindjobban meg kell mutatnia, hogy az egység mennyei Atyánkkal olyan szeretetközösséget igényel, mely gyógyítja, elősegíti és erősíti a személyek közötti kapcsolatokat, a mások elismerését, a sebek gyógyítását, a hidak építését, új kapcsolatok létrehozását és az „egymás terhének hordozását”. (Gal 6,2) (vö. EG 66,67)

Hogyan állíthatod a felebaráti szeretetet a családon belüli és családok közötti kapcsolatok erősítésének szolgálatába?

Az év végi osztályozó értekezleten a tanárok csodálkozva hallották, hogy a régebben lopósnak mondott fiú magatartása „példás”. Megkérték a fiú osztályfőnökét, a tanárnőt, hogy magyarázza meg, mi történt. Először saját

magamnak kellett megértenem – kezdte a tanárnő –, hogy itt nem segít a szigor, a büntetés, itt egyedül a szeretet segíthet. Ez a fiú nem az ördög, nem gonosz, rajta kívül álló okokból lejtőre került, csúszik lefelé, és nem látja sem a lejtő alját, sem a megállás lehetőségét, és semmi nem készíti arra, hogy megpróbáljon felfelé kapaszkodni. Úgy érzi, hogy neki csak parancsolnak, de igazán senki nem vár tőle semmit. Hát akkor ő miért erőlködne? Meghívtam az iskolapszichológusunkat, jöjjön el egy osztályfőnöki órára és beszélgessen el a kapcsolatokról a gyerekekkel, köztük a fiúval is. Az osztállyal pedig egyszer – amikor a fiú hiányzott – megbeszéltük, hogy szeretni fogjuk, igazán, szívből, és mindenben segítjük, de úgy, hogy ne fogjon gyanút, hogy ne hihesse azt, hogy itt valami ellene készülődik. Az iskolapszichológusnak is sikerült vele többször négy szemközt beszélgetnie, mert a fiú rájött, hogy egy ilyen beszélgetés után valami jó érzés tölti el, ilyet otthon sohase érzett. Aztán jött a nagy kirándulás a Mátrába, ahol az egész osztály befogadta, megválasztotta „kapitánynak”, és ő szemmel láthatóan jól érezte magát. Mondanom sem kell, hogy hónapok óta semmi nem tűnt el, az osztály pedig olyan vidám közösség lett, amilyen még soha nem volt. Sőt – szólt közbe az igazgató –, ennek az osztálynak lett idén iskolánkban a legjobb a tanulmányi átlaga. Tanultunk valamit: a szeretet megemeli még a tanulmányi átlagot is!

Bíró László tábori püspök
az MKPK Családbizottságának elnöke